ER DU HJEMME?

Et undervisningsmateriale om
hjem og økonomisk mistrivsel

Obligatorisk lærermateriale til klasseworkshop

EGMONT

C:NTACT

Materialets indhold

Introduktion 2

Hvad skal I? 3

Vigtig info 4

Opgave 1 5

Opgave 2 6

Opgave 3 7

Hjælp og viden 8

The Place Standard Tool 9

Om materialet:

Undervisningsmaterialet er skabt i forbindelse med en 3-årig bevilling fra Egmont Fonden til C:NTACT i årene 2026-2028 med henblik på at sætte fokus på unge i økonomisk mistrivsel. Dette undervisningsmateriale er lavet til projektets første fortællerrække og workshop ER DU HJEMME? - fortællinger om økonomisk mistrivsel, hvor fokus er på konsekvenserne i hjemmet.

Undervisningsmaterialet er udarbejdet af C:NTACT v. Andreea Micula-Gräs, Victoria Bjertnæs Maegaard og Jakob Toksvig, lærer på Skolen på Nyelandsvej.

Foto: Jón Bjarni Hjartarson
Grafik: Victoria Bjertnæs Maagaard

Introduktion

Næsten 50.000 børn lever med økonomisk mistrivsel i Danmark.

Det viser en undersøgelse lavet af Egmont Fonden, Red Barnet, Dansk Folkehjælp og Mødrehjælpen og det er ikke meget opmærksomhed disse børn får i den offentlige debat.

At vokse op i et hjem med få midler kan have forskelligartede konsekvenser. Den økonomiske mistrivsel former hjemmets fire vægge og de muligheder det rummer. For nogle associeres hjemmet med tryghed og muligheder, mens det for andre er karakteriseret ved de begrænsninger, de oplever der. Det er i høj grad også i hjemmet, at de fleste unge i økonomisk mistrivsel oplever konsekvenserne: Nogle oplever et øget økonomisk ansvar, mens andre er skamfulde i forhold til at tage venner med hjem.

Selvom hjemmet i høj grad har indflydelse på unges trivsel, findes løsningen ikke nødvendigvis der. Det er et fælles samfundsansvar, og det er også i fællesskabet, at vi kan komme en stor del af mistrivslen til livs.

Dette projekt er skabt i samarbejde med Egmont Fondens mærkesag *Færre afsavn for børn i fattigdom*, der arbejder aktivt for at mindske de negative konsekvenser af en opvækst i fattigdom.

> “Vi har gennem hele min barndom brugt sparebøssen til at spare op. Hver gang vi fandt nogle mønter puttede vi dem i. Det betød for os, at vi til jul kunne købe noget mad, som ikke var datovarer. Noget mad, som vi havde lyst til.”
>
> - Isak

Hvad skal I?

Dette undervisningsmateriale er obligatorisk for deltagere i klasseworkshoppen, men det kan med fordel også bruges af andre. Materialet er centreret om hjem som både sted og følelse.

Opgaverne skal udføres inden jeres deltagelse i klasseworkshoppen, og de er lavet til at kunne udføres i løbet af 1-2 lektioner, men med mulighed for fordybelse, hvis dette ønskes.

Alle opgaverne er ledsaget af forslag til didaktiske øvelser og reflektionsspørgsmål. Der er derfor rig mulighed for at justere opgaverne, så de passer til netop din klasse. Derudover har vi også udarbejdet et baggrundsmateriale (se www.contact.dk), hvor du som lærer kan forberede dig ved at læse forskning og diverse undersøgelser af hjem og hjemløshed samt dets indflydelse på en persons muligheder i livet. Særligt i den sidste opgave er baggrundsmaterialet vigtigt.

I den første opgave skal I arbejde med Den Danske Ordbogs definition af ordet *hjem*. I skal bl.a. reflektere over de forskellige definitioner, ligesom I også skal overveje, om definitionerne er gode, eller om de har mangler.

Herefter skal I arbejde med et værktøj kaldet The Place Standard Tool, der opdeler hjem i 14 elementer. Med udgangspunkt i de 14 elementer skal eleverne vurdere, hvilke elementer der er vigtige for deres drømmebolig.

I den sidste opgave skal du udvælge noget fakta fra baggrundsmaterialet. Med udgangspunkt i dette skal I ved hjælp af nogle spørgsmål reflektere over, hvad der udgør et sundt hjem, og hvad hjem er for eleverne.

Bagerst i undervisningsmaterialet finder du to bilag. Det første viser en oversigt over nogle organisationer, hvor dine elever kan finde hjælp og vejledning. Derudover står der også nogle kilder til mere information om økonomisk mistrivsel og børnefattigdom. Det sidste bilag er et billede af The Place Standard Tool, som skal bruges i den opgave, hvor I arbejder med værktøjet.

Vigtig info

Inden vi kommer ud på jeres institution, er der nogle få ting vi gerne vil informere om.

Efter de medvirkendes fortællinger og inden workshoppen vil vi rigtig gerne nå at møde dig, læreren, så vi kort kan give dig en introduktion til, hvad der skal ske. Derudover er det også rart lige at få se hinanden i øjnene, inden vi skal bruge de næste par timer sammen med dig og din klasse.

Derudover har vi også følgende ønsker til din tilstedeværelse under workshoppen:

- Vi står for workshoppen og dens indhold, og vi vil derfor gerne prøve selv at skabe ro mv, inden du hjælper til.
- Fortæl os gerne om I har en kultur for, hvordan man skaber ro i klassen, fx række en hånd op.
- Du må meget gerne deltage i lege, medmindre vi siger noget andet til dig.
- Du må også gerne udnytte, at du har mulighed for at sidde og observere din klasse.
- Som lærer støtter du det pædagogiske ud fra din viden om eleverne. Fx særlige behov.
- Hvis du ser grund til at gribe ind i en konflikt, må du gerne gøre det nænsomt, så det ikke tager autoriteten fra os eller unødigt forstyrrer, det vi er i gang med.
- Du må meget gerne inddele klassen i 4 velfungerende grupper inden pausen.
- Fortæl os gerne, hvis der er noget, vi skal vide om klassen, inden vi starter.

Opgave 1

Definitioner af *Hjem* fra Den Danske Ordbog

"En persons bolig som udgør vedkommendes private tilholdssted ofte med tanke på fællesskabet mellem de mennesker som personen bor sammen med."

"Institution der tjener som fast eller midlertidig bopæl eller opholdssted for en bestemt personkreds, fx ældre, syge eller børn."

"Sted hvor en person eller en ting hører til eller oprindelig stammer fra."

I denne opgave skal I tage udgangspunkt i ovenstående definitioner af *Hjem*. Vis dem gerne på tavlen for eleverne eller print dem ud. I skal reflektere over definitionerne med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Forklar forskellene mellem definitionerne med dine egne ord.
- Er disse definitioner efter din mening fuldstændige, eller mangler der noget? Hvad ville du tilføje?

Forslag til didaktiske tilgange:
Eleverne går sammen i grupper á 4-5 elever, hvor de diskuterer de to forskellige spørgsmål. Grupperne præsenterer herefter de vigtigste punkter fra deres diskussion for klassen.

Opgave 2

I denne opgave skal I arbejde med værktøjet **The Place Standard Tool**, som du kan læse mere om i *Baggrundsmateriale til lærer.*
(Se også som bilag bagerst i dette materiale)

Værktøjet består af en cirkel, der er delt i 14 elementer, som man kan vurdere på en skala fra 1 til 7. Eleverne skal nu bruge de 14 elementer til at vurdere, hvor stor betydning de har for deres drømmebolig.

1 = ikke vigtigt
7 = meget vigtigt

Forslag til didaktiske tilgange:

1. Vis **The Place Standard Tool** på tavlen, så eleverne kan se den. Sammen med en sidekammerat (eller alene) får de nu 10 minutter til at forholde sig til cirklens 14 elementer, og de kan bl.a. diskutere, hvilke af dem de synes er vigtigst. Du kan herefter vælge 1 af 3 fremgangsmåder:

    a) Du nævner det første element 'Bevæge sig rundt', hvorefter eleverne skiftevis går op til tavlen og markerer sig på skalaen 1 til 7 i cirklen.

    b) Du kan også vælge at starte med at gå ud fra vurderingerne og bede eleverne om at gå op og placere et 1-tal ved de udsagn, de vurderer som 'ikke vigtigt'.

    C) Du kan i stedet starte med den højeste vurdering, 'meget vigtigt', og bede eleverne placere et 7 tal ved de elementer, de vurderer som vigtige.

2. Bordet rundt: Du beder eleverne forholde sig til cirklen ved at bruge en af de tre tilgange i øvelse 1. Cirklen ligger på et bord med 4 elever placeret rundt om. Ved hjælp af en blyant vurderer eleverne på skift de forskellige elementer i cirklen. Cirklen kører rundt indtil læreren stopper øvelsen (enten på tid eller når gruppen har markeret alle udsagn) .

3. Dobbeltcirkler: Halvdelen af eleverne former en cirkel og vender ryggen imod cirklens centrum. Den anden halvdel danner en cirkel udenom, så hver elev står ansigt til ansigt med en fra indercirklen. Læreren nævner nu et af udsagnene fra cirklen, f.eks. "Offentlig transport". Eleverne diskuterer nu vigtigheden af udsagnet med sin makker. Herefter rykker ydercirklen en person til højre, og læreren gentager øvelsen.

Opgave 3

Til denne opgave skal du udvælge noget fakta fra *Baggrundsmateriale til lærer*. Print det gerne ud eller vis det på tavlen, så eleverne kan kigge på det i løbet af øvelsen.

Med udgangspunkt i det udvalgte fakta, kan I arbejde med nogle af disse reflektionsspørgsmål:

- Hvordan påvirker hjemmet mental, social og fysisk sundhed og trivsel?
- Hvad giver dig følelsen af ”hjem”? Kan ens hjem føles som ”ikke et hjem”? Kan der være steder som ikke er ens hjem men som føles som hjem?
- Lav en tjekliste over, hvad der skal til for at skabe et sundt hjem.
- Nogle mennesker har ikke adgang til et sundt hjem. Diskuter hvilke faktorer der kan bidrage til det.

Forslag til didaktiske tilgange:

1. Dobbeltcirkler: Halvdelen af eleverne former en cirkel og vender ryggen imod cirklens centrum. Den anden halvdel danner en cirkel udenom, så hver elev står ansigt til ansigt med en fra indercirklen. Eleverne diskuterer et bestemt reflektionsspørgsmål med sin makker, hvorefter ydercirklen rykker en person til højre, og læreren gentager øvelsen med et nyt spørgsmål.

2. Tegn dit hjem: Eleverne sættes sammen i grupper á 2-4 elever, hvor de skal tegne deres svar til nogle af refleksionsspørgsmålene.

3. Par-øvelse: Eleverne går sammen to og to og arbejder med refleksionsspørgsmålene. De laver en visuel præsentation, som de herefter præsenterer for resten af klassen.

4. Fordel jer efter anskuelser: Læreren kategoriserer svar på refleksionsspørgsmålene i fire kategorier. Så deler de klassen op i fire områder. Nu skal eleverne stille sig i det område, der bedst repræsenterer deres refleksion. Undervejs kan der opstå flere områder og kategorier - i en samtale med eleverne.

Har du brug for hjælp?

Står du i en svær situation, hvor du har brug for at snakke med nogle professionelle, er her nogle organisationer du kan kontakte:

BørneTelefonen (Max 15 år)
www.bornetelefonen.dk
Tlf: 116 111

GirlTalk
www.girltalk.dk

Headspace
Find dit lokale headspace center her: www.headspace.dk

Hørt (15 - 24 år)
www.hort.dk
Tlf: 116 111

Lev uden vold
www.levudenvold.dk
Tlf. 1888

Livslinien
www.livslinien.dk
Tlf. 70 201 201

Psykiatrifonden
www.psykiatrifonden.dk
Tlf. 39 25 25 25

Sig det til nogen
www.sigdettilnogen.dk

Socialkompas
Fællesskaber og sociale tilbud i hele Danmark
www.socialkompas.dk

Ung Økonomi
www.ungokonomi.dk

Ventilen
www.ventilen.dk
Tlf. 70 208 308

Joannahuset
www.joannahuset.dk
Tlf. 25 75 75 58

SletDet Rådgivningen
www.sletdet.redbarnet.dk
Tlf. 29 27 01 01

Vil du vide mere?

Har du lyst til at vide mere om børn, unge og økonomisk mistrivsel, kan du finde mere information her:

Egmont Fonden
Egmont Indsigt nr. 3

Red Barnet
Børnefattigdom og afsavn
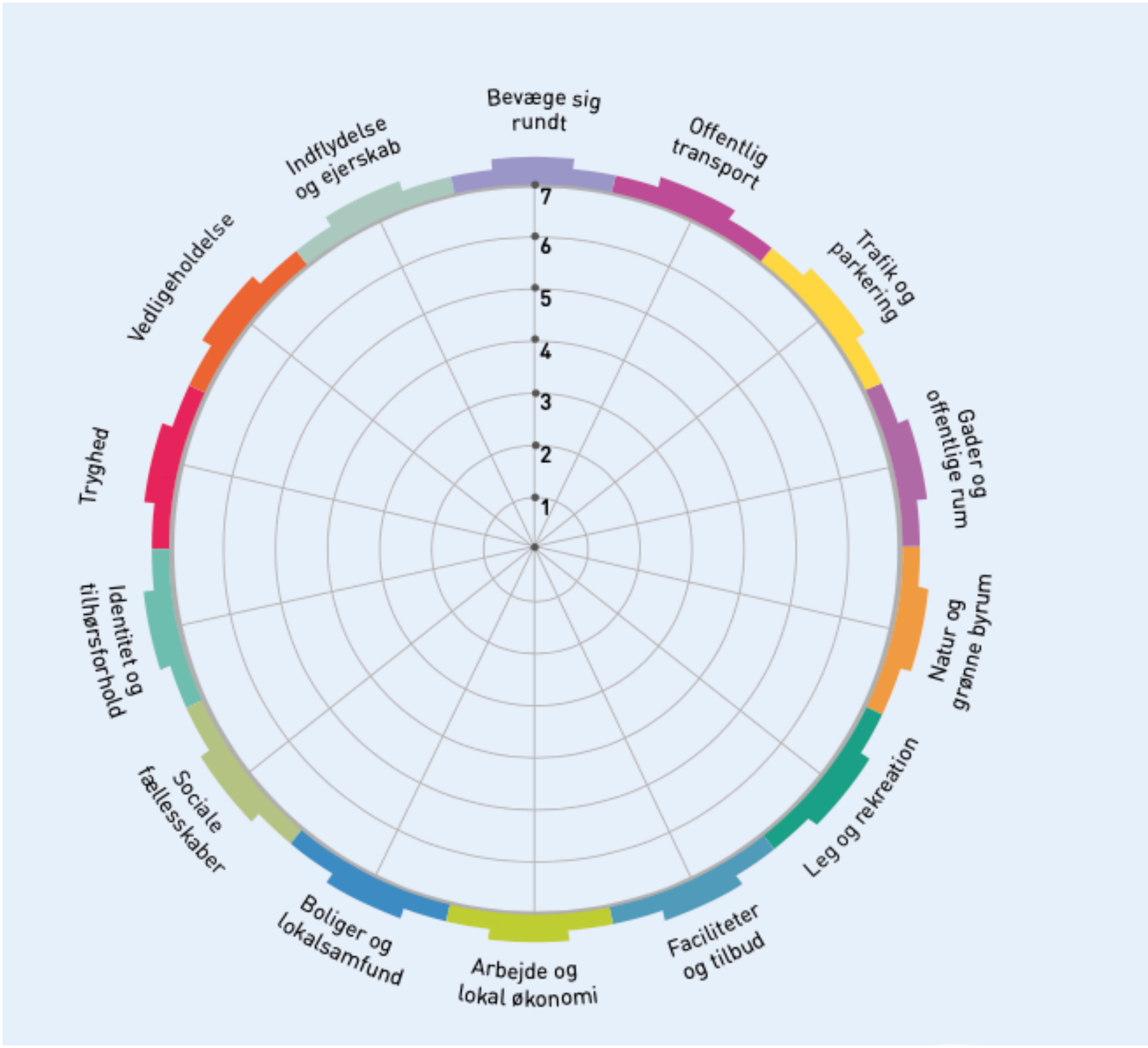
The Place Standard Tool